

सांख्यसाम एवशातादिचतुर्कं योगं उक्तपंचविधप्रयोगसाधनसंपादनं ॥ तावन्नानयानयो प्रसिद्धौ प्रयोगाप्रयोगकालौ धर्मादौश्च कालेसचिवैः सहसंमंत्र्यात्मयान् जितं दि
योभूत्वा निषेवतेनुतिष्ठति ॥ सव्यसनं नामुयात् ॥ ११ ॥ १२ ॥ किंन स एवराजापिभवतीत्याह ॥ हितानुबंधमिति ॥ यउच्यमानगुणैः सचिवैः सह हितानुबंधं शुभसुग
कैकलमालोक्य विचार्य आत्मनः कार्यकुर्यात्सराजाभवतीत्यन्वयः ॥ १३ ॥ अथोत्तममंत्रिविभीषणादिमतमपहाय दुर्मंत्रिभिर्मंत्रणमूलः सर्वानर्थइत्याह ॥ अनभिज्ञाय

उपप्रदानंसांख्यचभेदकालेचविक्रमं ॥ योगंचरक्षसांश्रेष्ठतावुभौचनयानयो ॥ ११ ॥ कालेधर्मार्थकामान्यःसंमंत्र्यसचिवैःसह ॥
निषेवेतात्मवान्लोकेनसव्यसनमाप्नुयात् ॥ १२ ॥ हितानुबंधमालोक्यकुर्यात्कार्यमिहात्मनः ॥ राजासहार्थतत्त्वज्ञैःसचिवैर्बुद्धिजीवि
भिः ॥ १३ ॥ अनभिज्ञायशास्त्रार्थान्पुरुषाःपशुबुद्धयः ॥ प्रागल्भ्यादुक्तुमिच्छंतिमंत्रिष्वभ्यंतरीकृताः ॥ १४ ॥ अशास्त्रविदुषांतेपांका
र्यनाभिहितंवचः ॥ अर्थशास्त्रानभिज्ञानांविपुलांश्रियमिच्छतां ॥ १५ ॥ अहितंचहिताकारंधाष्ट्याजल्पंतियेनराः ॥ अवश्यंमंत्रवाल्या
स्तेकर्तव्याःकृत्यदूषकाः ॥ १६ ॥ विनाशयंतोभर्तारंसहिताःशत्रुभिर्बुधैः ॥ विपरीतानिकृत्यानिकारयंतीहमंत्रिणः ॥ १७ ॥ तान्भर्ता
मित्रसंकाशानमित्रान्मंत्रनिर्णये ॥ व्यवहारेणजानीयात्सचिवानुपसंहितान् ॥ १८ ॥

ति ॥ प्रागल्भ्याच्छब्दरचनामात्रसामर्थ्यात् ॥

अशास्त्रविदुषामित्यस्यैवव्याख्या अर्थशास्त्रानभिज्ञानामिति ॥ अथापि विपुलांश्रियं केवलंहठादेवेच्छतां वचनंनकार्यमित्यन्वयः ॥ १४ ॥ १५ ॥ राजभिर्मंत्रकाले दु
र्मंत्रिनिरासःसर्वथाकार्यइत्याह ॥ अहितंचेति ॥ धाष्ट्यात्साहसायेजल्पंति तेमंत्रिबाह्याअवश्यंकर्तव्याः ॥ १६ ॥ विनाशयंतइति ॥ केचनदुर्मंत्रिणःभर्तारंत्वांनाशयंतः ॥
हेतौशता तवनाशनिमित्तं विपरीतानिकृत्यानिकारयंति ॥ केचित्सुमंत्रिणोदुर्मंत्रफलं तवनाशंपश्यंतः बुधैःसर्वज्ञैस्तवशत्रुभिःसहिताः स्वरक्षणंकुर्वतीतिशेषः ॥ १७ ॥ सुमं
त्रित्वदुर्मंत्रित्वनिर्णयःकथंतत्राह ॥ तानिति ॥ मंत्रनिर्णयेचिकीर्षिते तान्मित्रसंकाशान् अमित्रान् ॥ उपसंहितान् उक्तोचादिनाशत्रुवशीकृतान्सचिवसंकाशान्व्यवहारेण
तत्तन्मंत्रजार्थक्रियालक्षणव्यवहारेण जानीयात् ॥ १८ ॥